

Szkoła Podstawowa nr 1
im. Komisji Edukacji Narodowej
w Siedlcach

WEWNĄTRZSZKOLNE OCENIANIE
GEOGRAFIA

Ocenianie osiągnięć edukacyjnych i zachowania ucznia odbywa się w ramach oceniania wewnątrzszkolnego, które ma na celu:

- informowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i jego zachowaniu oraz o postępach w tym zakresie;
- udzielanie uczniowi pomocy w nauce poprzez przekazanie uczniowi informacji o tym, co zrobił dobrze i jak powinien się dalej uczyć;
- udzielanie wskazówek do samodzielnego planowania własnego rozwoju;
- motywowanie ucznia do dalszych postępów w nauce i zachowaniu;
- dostarczanie rodzicom i nauczycielom informacji o postępach i trudnościach w nauce i zachowaniu ucznia oraz o szczególnych uzdolnieniach ucznia;
- umożliwienie nauczycielom doskonalenia organizacji i metod pracy dydaktyczno-wychowawczej.

Uczeń w trakcie nauki w szkole otrzymuje oceny:

- bieżące;
- klasyfikacyjne: śródroczne i roczne;
- końcowe (na zakończenie nauki w szkole podstawowej).

Oceny (bieżące, klasyfikacyjne śródroczne, klasyfikacyjne roczne i końcowe) uzyskane w trakcie nauki:

- są jawne dla ucznia i jego rodziców (prawnych opiekunów);
- połączone z informacją zwrotną;
- pozytywne oceny (bieżące, klasyfikacyjne śródroczne, klasyfikacyjne roczne i końcowe) to oceny ustalone w stopniach: celujący (6), bardzo dobry (5), dobry (4), dostateczny (3), dopuszczający (2);
- ocena negatywna (bieżąca, klasyfikacyjna śródroczna, klasyfikacyjna roczna i końcowa) jest ustalona w stopniu – niedostateczny (1).

W ocenianiu bieżącym oraz klasyfikacji śródrocznej dopuszcza się stosowanie znaków + (plus) i – (minus) z wyłączeniem ocen 1- i 6+. Znak + (plus) przy ocenie oznacza, że wiedza ucznia wykracza poza wystawioną ocenę, zaś znak – (minus), że wiedza ucznia powinna zostać uzupełniona. Oceny bieżące, śródroczne, roczne i końcowe wpisuje się do dziennika elektronicznego cyfrowo.

Skala procentowo - punktowa oceniania prac pisemnych (sprawdzianów, prac klasowych i kartkówek) dla klas V-VIII:

Ocena słowna	Ocena cyfrowa	Procent punktów
niedostateczny	1	27 % i poniżej
niedostateczny plus	1+	28-30 %
dopuszczający minus	2-	31-37 %
dopuszczający	2	38-43 %
dopuszczający plus	2+	44-50 %
dostateczny minus	3-	51-58 %
dostateczny	3	59-67 %
dostateczny plus	3+	68-75 %
dobry minus	4-	76-80 %
dobry	4	81-85 %
dobry plus	4+	86-90 %
bardzo dobry minus	5-	91-93 %
bardzo dobry	5	94-95 %
bardzo dobry plus	5+	96-97 %
celujący minus	6-	98-99 %
celujący	6	100%

W klasach VII, w których geografia realizowana jest w wymiarze 2 godz./tyg., ocenę śródroczną i roczną wystawiamy z co najmniej 5 ocen bieżących w semestrze (w tym minimum dwie z prac klasowych). W pozostałych klasach, w których geografia realizowana jest 1 godz./tyg., ocenę śródroczną i roczną wystawiamy co najmniej z 3 ocen cząstkowych w semestrze (w tym minimum jedna ocena z pracy klasowej). W przypadku ucznia objętego nauczaniem indywidualnym dopuszcza się mniejszą liczbę ocen cząstkowych.

Ocena semestralna nie jest średnią arytmetyczną ocen cząstkowych. Ocena klasyfikacyjna roczna wystawiana jest w oparciu o obie oceny semestralne. Uczeń może poprawiać każdą ocenę ze sprawdzianu lub pracy klasowej z wyłączeniem oceny bardzo dobrej, a inne oceny otrzymane w danym semestrze w zależności od liczby godzin danego przedmiotu w tygodniu:

- a) 1 godz./tyg. - uczeń może poprawiać 1 inną ocenę
- b) 2 godz./tyg. - uczeń może poprawiać 2 inne oceny, po ustaleniu z nauczycielem terminu i formy poprawy
- c) każdą ocenę z poprawy wpisuje się do dziennika elektronicznego (funkcja POPRAW, ocena pierwotna i ocena uzyskana w wyniku poprawy znajdują się w nawiasie kwadratowym)
- d) uczeń nieobecny na pracy pisemnej uzgadnia z nauczycielem termin i sposób jej zaliczenia, nie później niż w ciągu dwóch tygodni od powrotu do szkoły
- e) uczeń poprawia daną ocenę tylko raz

Ocenie podlegają:

- wiadomości ucznia w danym okresie, semestrze, roku;
- umiejętności;
- poprawne posługiwanie się językiem geograficznym;
- znajomość mapy;
- aktywność na zajęciach lekcyjnych;
- aktywność pozalekcyjna.

Uczeń może być oceniony za:

- **odpowiedź ustną**

Wiadomości sprawdzane podczas odpowiedzi ustnych obejmują materiał z trzech ostatnich jednostek lekcyjnych. Krótkie wypowiedzi ustne lub dużą aktywność w czasie lekcji nauczyciel zaznacza znakiem plus (+). Trzy plusy są równoznaczne z oceną bardzo dobrą. Za brak pracy na lekcji uczeń może otrzymać minus(-). Trzy minusy są równoznaczne z oceną niedostateczną. Uczeń może być w semestrze 2 razy nieprzygotowany do lekcji przy 2 godzinach geografii w tygodniu lub 1 raz przy 1 godz. w tygodniu. Nieprzygotowanie należy zgłosić przed rozpoczęciem zajęć. „Nieprzygotowanie do lekcji” oznacza brak opanowania wiadomości i umiejętności z trzech ostatnich zajęć lekcyjnych. Nauczyciel odnotowuje ten fakt w swoim terminarzu, nie ma to jednak wpływu na ocenę końcową. Niezgłoszone przed lekcją nieprzygotowanie ucznia pociąga za sobą wpisanie oceny niedostatecznej.

„Szczęśliwy numer” zwalnia tylko z odpowiedzi ustnej, natomiast nie zwalnia z zapowiadanej pracy pisemnej. Prawo do ulg w pytaniu zostaje zawieszane na miesiąc przed radą klasyfikacyjną (szczęśliwe numerki, nieprzygotowania).

- **odpowiedź pisemną: prace klasowe (sprawdziany) i kartkówki**

Prace klasowe są zapowiadane co najmniej tydzień wcześniej. Jednocześnie jest omówiony ich zakres i kryteria wymagań. Kartkówka, trwająca nie dłużej niż 15 minut, nie musi być zapowiadana. Nie zapowiadana kartkówka obejmuje materiał z trzech ostatnich jednostek lekcyjnych. Prace pisemne są obowiązkowe. Uczeń nieobecny na pracy pisemnej

uzgadnia z nauczycielem termin i sposób jej zaliczenia, nie później niż w ciągu dwóch tygodni od powrotu do szkoły. Jeżeli uczeń uchyła się od zaliczenia zaległego sprawdzianu w ustalonym terminie, zostanie zobowiązany do jego napisania na najbliższej lekcji. Wtedy sprawdzian będzie oceniany zgodnie z zasadami ustalonymi w statucie. W przypadku nieobecności nauczyciela w dniu sprawdzianu, pracy klasowej itp., termin zostaje ponownie uzgodniony z klasą (przy czym nie obowiązuje tygodniowe wyprzedzenie).

W przypadku pracy niesamodzielnej podczas pisania sprawdzianu lub kartkówki, przeszkadzania rówieśnikom poprzez głośną rozmowę, zadawanie innym pytań lub próby udzielania odpowiedzi na głos, uczniowi zostaje przerwane dalsze pisanie pracy. Konsekwencją dla ucznia jest otrzymanie oceny niedostatecznej bez możliwości poprawy. Termin oddawania sprawdzianów i innych prac pisemnych nauczyciel uzgadnia z uczniami, ale nie może on przekroczyć trzech tygodni. Sprawdzone i ocenione prace klasowe nauczyciel przechowuje do końca roku szkolnego. Pozostają one do wglądu uczniów i rodziców (prawnych opiekunów) u nauczyciela.

- **zeszyt przedmiotowy, zeszyt ćwiczeń, karty pracy**

Podczas oceny nauczyciel bierze pod uwagę ilość i jakość notatek z lekcji. Uczeń w przypadku nieobecności w szkole powinien uzupełnić zeszyt przedmiotowy/zeszyt ćwiczeń w terminie 7 dni od dnia powrotu do szkoły.

- **pracę w grupach**

- **aktywność na zajęciach**

- **prace dodatkowe**

Nauczyciel może zadać uczniowi pisemną lub praktyczno-techniczną pracę domową do wykonania w czasie wolnym od zajęć dydaktycznych, z tym, że nie jest ona obowiązkowa dla ucznia i nie ustala się z niej oceny. Uczeń musi otrzymać informację zwrotną o wykonanej pracy w domu. Informacja powinna zawierać, co uczeń zrobił dobrze, a co wymaga poprawy i jak powinien się dalej uczyć.

Ustala się następującą ważność różnych form aktywności ucznia na lekcjach geografii: praca klasowa, kartkówka, odpowiedź ustna, znajomość mapy aktywność na zajęciach i inne (np. prezentacja, plakat, film, reportaż, projekt, referat, wykonanie modeli, plansz, schematów, wykresów). Oceny za dodatkowe prace są ocenami wspierającymi. Ustala się następującą kolorystykę kategorii ocen wpisywanych do dziennika elektronicznego: - sprawdzian, praca klasowa – kolor czerwony; - kartkówki – kolor zielony; Pozostałe oceny według kolorystyki ustalonej przez nauczyciela.

W klasach piątych na początku roku szkolnego stosuje się 2-tygodniowy „okres ochronny” (nie stawiamy ocen niedostatecznych). W przypadku dłuższej nieobecności usprawiedliwionej przez rodziców, terminy sprawdzenia wiadomości są uzgadniane z nauczycielem. Uczeń otrzymuje określony limit czasu na uzupełnienie braków. Uczeń nie może być zwolniony z opanowania niektórych partii materiału. Uczeń mający kłopoty z

opanowaniem materiału może zwrócić się do nauczyciela w celu ustalenia formy wyrównania braków lub pokonania trudności.

Uczniowie z opinią lub orzeczeniem z poradni psychologiczno - pedagogicznej lub innej poradni specjalistycznej mają prawo wyboru formy sprawdzania wiadomości z ostatniej lekcji – sprawdzian pisemny lub odpowiedź ustna (zgodnie z zaleceniami z opinii lub orzeczenia poradni psychologiczno-pedagogicznej). Nauczyciel ma obowiązek indywidualizować pracę na obowiązkowych i dodatkowych zajęciach edukacyjnych, odpowiednio do potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych, zarówno z uczniem posiadającym opinię bądź orzeczenie poradni psychologiczno-pedagogicznej, jak również z uczniem nieposiadającym opinii bądź orzeczenia, ale objętym pomocą psychologiczno-pedagogiczną w szkole, na podstawie ustaleń zawartych w planie działań wspierających.

Informowanie uczniów i rodziców (prawnych opiekunów) o wymaganiach i postępach:

- wymagania z przedmiotu w zakresie wiadomości i umiejętności są uczniom przedstawiane na bieżąco, na lekcjach
- oceny zdobywane przez uczniów są odnotowywane na bieżąco w dzienniku elektronicznym oraz mogą być wpisane do zeszytu przedmiotowego na prośbę uczniów lub jego rodziców (prawnych opiekunów)
- na miesiąc przed klasyfikacyjnym posiedzeniem rady pedagogicznej nauczyciele są zobowiązani do wpisania w dzienniku elektronicznym grożących ocen niedostatecznych
- na dwa tygodnie przed klasyfikacyjnym posiedzeniem rady pedagogicznej nauczyciele są zobowiązani do poinformowania uczniów i ich rodziców (prawnych opiekunów) o propozycjach ocen rocznych poprzez wpisanie ich do dziennika elektronicznego
- zaproponowana na dwa tygodnie przed klasyfikacją ocena nie jest oceną ostateczną
- na tydzień przed klasyfikacyjnym posiedzeniem rady pedagogicznej nauczyciele są zobowiązani poinformować uczniów i ich rodziców (prawnych opiekunów) o wystawionych ocenach poprzez wpisanie ich do dziennika elektronicznego.

Wymagania na poszczególne oceny cząstkowe są do wglądu u nauczyciela geografii.

Formy i metody dostosowania wymagań dla uczniów ze specyficznymi trudnościami w nauce oraz obniżonymi możliwościami edukacyjnymi

1. Uczniowie z dysleksją rozwojową

- indywidualizowanie kryteriów prac pisemnych,
- stosowanie prostych, jasnych instrukcji, kilkakrotnie powtarzamy polecenia,
- zmniejszenie liczby zadań,
- wzmocnianie pozytywnych zachowań,
- ocenianie nawet najmniejszych osiągnięć,
- wydłużenie limitu czasowego podczas prac samodzielnych,
- dawanie możliwości ustnego zaliczania sprawdzianów i kartkówek.

2. Uczniowie z dysgrafią i dysortografią

- dawanie możliwość ustnego zaliczania sprawdzianów i kartkówek,
- uwzględnianie głównie wartości merytoryczne prac pisemnych,
- indywidualizowanie kryteriów oceny,
- wydłużanie limitów czasowych przewidzianych na opracowanie wypowiedzi pisemnych,
- umożliwienie pisanie literami drukowanymi lub na komputerze

3. Uczniowie z deficytem funkcji percepcyjno-motorycznych

- więcej czasu na przyswojenie nowych wiadomości,
- stosowanie pytań naprowadzających podczas odpowiedzi ustnych,
- wydłużanie limitu czasowego podczas samodzielnych prac,
- zmniejszenie liczby zadań,
- wykorzystywanie obrazów, modeli, tablic, diagramów,
- ocenianie i zauważanie nawet najmniejszych osiągnięć ucznia.

4. Uczniowie, u których stwierdzono wolniejsze tempo pracy

- stosowanie krótszych zadań i zmniejszanie ich ilości,
- wydłużanie limitu czasowego podczas prac samodzielnych,
- wykorzystywanie tabel, planszy, modeli, schematów, wykresów
- stosowanie pomocniczych pytań.

5. Uczniowie z deficytem funkcji wzrokowo – słuchowej

- umożliwienie uczniom siedzenia w pierwszej ławce,
- wykorzystywanie obrazów, tabel, modeli,
- kilkukrotne powtarzanie jasnych i prostych instrukcji.

6. Uczniowie z wadą wymowy

- umożliwienie uczniom odpowiedzi ustnej po zakończeniu lekcji,
- ograniczenie głośnego czytania ucznia na lekcji,
- wzmocnianie pozytywnych zachowań,
- ocenianie drobnych postępów w nauce.

7. Uczniowie z obniżoną pamięcią trwałą

- unikanie „wrywania” ucznia do odpowiedzi,
- informowanie ucznia o terminie odpowiedzi ustnych i zakresie obowiązującego materiału,
- pomaganie w redagowaniu planu pracy związanego z danym obszarem tematycznym,
- stosowanie pytań dodatkowych podczas odpowiedzi ustnych,
- dawanie więcej czasu na przyswojenie nowych wiadomości,
- ograniczanie zakres materiału do jednorazowego opanowania,
- wykorzystywanie obrazów, tabel, planszy, wykresów.

8. Uczniowie z autyzmem

- zminimalizowanie lub całkowite wyeliminowanie elementów rozpraszających,

- umożliwienie uczniom siedzenia w pierwszej ławce,
- zachowanie schematu pracy i stałość działań edukacyjnych (np. zajmowanie tej samej ławki podczas zajęć),
- opracowanie planu codziennych zajęć i każdorazowe zapoznanie z nim ucznia,
- wcześniejsze informowanie o zmianach np. w rozkładzie zajęć lekcyjnych; uprzedzanie o zastępstwach, wyjściach, wizytach nowych osób, w jaki sposób trzeba zachować się w nowej sytuacji,
- wyraźne zaznaczenie końca określonej aktywności, zabawy, zadania, zanim przejdzie się do następnych,
- kierowanie poleceń indywidualnie do dziecka. Zwracanie się do niego po imieniu. Właściwe używanie zaimków Ja i Ty,
- podczas rozmowy używanie prostego i jednoznacznego języka,
- popieranie informacji słownej gestami, mimiką,
- w razie potrzeby wydłużenie czasu pracy

9. Uczniowie z zespołem Aspergera

- zachowanie schematu pracy i stałość działań edukacyjnych (np. zajmowanie miejsca w tej samej ławki podczas zajęć);
- trzymanie się tego, co jest przewidziane do realizacji. W sytuacji zmiany w planach konieczne jest uspokojenie i pełne rzetelne uprzedzenie ucznia o planowanych zmianach. Zmiany powinny być wprowadzane uważnie i planowo, ale nie powinno się ich eliminować;
- eliminowanie bodźców rozpraszających (wzrokowych, słuchowych);
- kierowanie poleceń indywidualnie do ucznia, zwracanie się do niego po imieniu;
- robienie przerw między wypowiedzianymi zdaniami, tak by dać uczniowi możliwość przetworzenia;
- powtarzanie polecenia, sprawdzanie stopnia zrozumienia poleceń;
- zachęcanie ucznia, by w razie potrzeby poprosiło o powtórzenie, uproszczenie czy zapisanie polecenia;
  - nie przekazywanie zbyt wielu informacji, a w przypadku poleceń, wystarczy jedno, co da pewność jego wykonania przez ucznia;
- w razie potrzeby wydłużenie czasu pracy;
- dzielenie zadania na wieloetapowe krótsze części;

10. Uczniowie z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim

- wyznaczanie i osiągnięcie indywidualnych celów zgodnych z możliwościami ucznia;
- bazowanie na mocnych stronach i zainteresowaniach ucznia;

- dostosowanie ilości materiału przeznaczonego do opanowania do możliwości dziecka (dzielenie materiału do nauki na mniejsze części, zadawanie mniejszej ilości słówek do zapamiętania);
- zmniejszanie ilości zadań do samodzielnego wykonania, także zakresu prac domowych;
- zredukowanie do niezbędnego minimum tematyki o wysokim stopniu abstrakcji;
- nauczanie oparte na konkretach, ciągle odwoływanie się do doświadczenia dziecka;
- stosowanie zasady stopniowania trudności - rozpoczynanie od rzeczy prostych;
- pomoc w prowadzeniu notatek (np. karty pracy, mapy myśli);

11. Uczniowie przewlekle chorzy

- indywidualizowanie procesu kształcenia, uwzględnienie specyficznych potrzeb i uwarunkowań pracy (np. tempa pracy) dzieci chorych;
- respektowanie wydolności wysiłkowej ucznia;
- stała kontrola pracy – możliwość jej wykonania w czasie „realnym”;
- podzielenie pracy na mniejsze/krótsze etapy;
- przygotowanie specjalnych instrukcji do poszczególnych zadań, kart pracy oraz zadbanie o czytelność i zrozumiałość instrukcji;
- stwarzanie atmosfery bezpieczeństwa;

12. Uczniowie zdolni:

- indywidualizowanie form pracy na lekcji, zadań domowych, kryteriów oceniania;
- umożliwienie poszerzania wiedzy o treści wykraczające poza podstawę programową;
- umożliwienie korzystania z różnych form rozwoju zainteresowań;
- przygotowanie do konfrontacji posiadanej wiedzy z wymaganiami konkursowymi;
- różnicowanie obszerności i terminowości prac;
- zwiększenie wymagań edukacyjnych;
- przydzielanie trudniejszych zadań podczas pracy grupowej lub indywidualnej;
- stwarzanie sytuacji wyboru zadań, ćwiczeń o większej skali trudności, lub prac dodatkowych;
- różnicowanie stopnia trudności prac klasowych

Kryteria oceniania osiągnięć ucznia

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- opanował wiadomości i umiejętności wykraczające poza podstawę programową,
- stosuje wiadomości w sytuacjach nietypowych (problemowych),
- formułuje problemy oraz dokonuje analizy i syntezy nowych zjawisk,
- proponuje rozwiązania nietypowe,
- osiąga sukcesy w konkursach geograficznych, olimpiadach i lidze międzyprzedmiotowej na szczeblu wyższym niż szkolny.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który :

- opanował w pełnym zakresie wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej,
- stosuje zdobytą wiedzę do rozwiązywania problemów i zadań w nowych sytuacjach,
- wykazuje dużą samodzielność i potrafi bez pomocy nauczyciela korzystać z różnych źródeł wiedzy, np. atlas geograficzny, wykresy i diagramy klimatyczne, rocznik statystyczny, tablica stratygraficzna, profile glebowe, piramidy demograficzne, mapy poziomicowe, Internet,
- sprawnie oblicza różnicę czasu na Ziemi na podstawie położenia geograficznego,
- lokalizuje punkty na mapach znając ich współrzędne geograficzne,
- rozpoznaje typy klimatów na podstawie diagramów klimatycznych,
- przedstawia swoje stanowisko wobec zachodzących przemian społeczno-gospodarczych w omawianych państwach,
- samodzielnie rozwiązuje zadania obliczeniowe o dużym stopniu trudności .

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- opanował w dużym zakresie wiadomości i umiejętności określone w programie,
- poprawnie stosuje wiadomości i umiejętności do samodzielnego rozwiązywania typowych zadań i problemów,
  - korzysta z różnych źródeł informacji geograficznych, takich jak: atlas geograficzny, wykresy i diagramy klimatyczne, rocznik statystyczny, tablica stratygraficzna, profile glebowe, piramidy demograficzne,
- określa położenie geograficzne dowolnego punktu na mapie w stopniach i minutach,
- określa wybrane cechy regionu, korzystając z legendy mapy,
- potrafi zamieniać skalę na różne rodzaje,
- samodzielnie rozwiązuje zadania obliczeniowe o średnim stopniu trudności (np. średnia i amplituda temperatur, gęstość zaludnienia, różnica czasu na Ziemi, przyrost naturalny).

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- opanował w podstawowym zakresie te wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej, które są konieczne do dalszego kształcenia,
- określa położenie geograficzne dowolnego punktu na mapie w stopniach,
- z pomocą nauczyciela poprawnie stosuje wiadomości i umiejętności do rozwiązywania typowych zadań i problemów,
  - z pomocą nauczyciela korzysta z różnych źródeł informacji geograficznych, takich jak: atlas geograficzny, wykresy i diagramy klimatyczne, rocznik statystyczny, tablica stratygraficzna,
- potrafi wskazać na mapie przykłady form ukształtowania lądu i dna oceanicznego,
- z pomocą nauczyciela korzysta ze skali i podziałki przy obliczaniu odległości rzeczywistej oraz rozwiązuje zadania obliczeniowe o niewielkim stopniu trudności.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- ma pewne braki w opanowaniu wiadomości i umiejętności określonych podstawą programową, ale nie przekreślają one możliwości dalszego kształcenia,
- określa kierunki główne na globusie i w terenie,
- z pomocą nauczyciela określa położenie geograficzne punktu na mapie i globusie,
- potrafi nazwać i wskazać na mapie oceany i kontynenty,
- podaje przykłady zmian w sferach Ziemi w wyniku działalności człowieka,
- z pomocą nauczyciela odczytuje informacje z tabel, wykresów i diagramów.